

YRITTÄISINKÖ KEMISSÄ ?

**Kemin työllisyys- ja elinvoimahankeen
opas yrittäjyyteen**

TÄSTÄ SE LÄHTEE!

Tulevaisuudessa taito työllistää itsensä ja yrittäjämäinen työote ovat valttikortteja työelämässä.

Johdanto

Tänä päivänä yrittäminen on muutakin kuin yksikseen pakertamista ja pitkiä, ympärivuorokautisia päiviä. Se voi olla ponnahduslauta itsensä työllistämiseen, tarjota lisätuloa töiden ja opintojen ohella tai vain omien ideoiden kokeilua, jopa harrastus.

Yrittäjälle on tarjolla monenlaisia verkostoja ja kanavia sekä tukea vallankin ensiaskelia ottaessa. Pelkkä innostus yrittäjyydestä ja pienikin ajatus omasta liikeideasta on hyvä syy lähteä tutkimaan omia vaihtoehtojaan yrittäjä.

Tietoa yrittäjyydestä ja apua aloittelevalle on verkko pullollaan. Tähän oppaaseen on koottu tiiviiseen pakettiin perusinfoa ideointiin ja vinkkejä nimenomaan kemiläisestä näkökulmasta. Oppaan loppuun on koottu verkon parhaat tietopankit ja ne tahot, jotka auttavat yrittäjyydestä kiinnostunutta ihan täällä kotikaupungissa.

Sisällys

Johdanto	s. 2
Sisällys	s. 3
Tiellä yrittäjäksi	
<i>Inspiroiva tarina yrittämisestä Kemissä</i>	s. 4
Viralliset yritysmuodot	
<i>Milloin ollaan ihan oikeita yrittäjiä</i>	s. 6
Melkein kuin yrittäjä	
<i>Välimaastot, jotka vaativat tarkkuutta</i>	s. 8
Uudet tuulet	
<i>Maailmalta vinkkejä yrittämiseen</i>	s. 9
Vinkit Kemissä ja linkit verkossa	s. 10

TIELLÄ YRITTÄJÄKSI

Kemin Osaajien osuuskunnan jäsen Deva Valosana jakoi tarinansa siitä, miten hän päätyi yrittämään...

Kerro hieman yritystoiminnastasi ja siitä, miten se sai alkunsa.

Nykyinen yritykseni käynnistyi, kun valmistin ensimmäisenä koulupäivänäni (LAO erikoisammattitutkinto, luonnontuotealan ammattitutkinto) pienen määrän voidetta, jonka oli määrä lievittää kipua. Otin voidetta mukaan jäsenkorjaajan käyntiä varten. Hän innostui siitä ja päätyi tilaamaan tuotetta testierän, jota seurasi jatkatilaus koko vuoden hoitotarpeisiin.

Siitä alkoi kuumeinen välineiden kehitys ja rakennus, sopivien kasvipaikkojen etsintä ja kesällä kasvien keräys, kuivatus sekä öljyn uuttaminen. Syksyn aikana uutokset valmistettiin rasvoiksi ja lähetettiin kosmetiikkalain vaatimat selvitykset turvallisuustarkastukseen ja rekistereihin. Lisäksi etsittiin tuotteelle sopivat pakkaukset, teetettiin etikettien ulkoasu ja käännökset sekä purkettiin valmis rasva. Ensimmäinen erä kyseistä rasvaa lähtee nyt kohti Espanjaa, missä jäsenkorjaajani tällä hetkellä asuu ja yrittää.

Minkä yritysmuodon valitsit ja miksi?

Valitsin osuuskuntayrittämisen, sillä toimintani on vasta alussa, tosin kiivaassa kasvussa. Minusta osuuskunnassa toimiminen on ainoa todella järkevä vaihtoehto omassa tilanteessani. Se on helppoa, kevyttä ja riskitöntä, sillä pystyn laskuttamaan töistäni, kun minulla on tilauksia, mutta koska vasta kehitän liiketoimintaani, se ei vielä elätä minua täysin.

Mistä ja millaista apua sait yritysidean eteenpäin viemiseen?

Sain kaiken mahdollisen avun. Ensin äitini löysi minulle "viherpiipertäjäkoulun", jossa viimein ymmärsin, että rakastan tehdä työtä kasvien kanssa ja käsilläni. Sen jälkeen jäsenkorjaajani kannusti minua tuotannon aloittamisessa. Isäni taas rakensi kaikki vehkkeet, mitä tarvitsin tuotteen tekemiseen. Hän oli myös mukana tekemisessä ja tarjosi vielä tilatkin omalta tontiltaan. Kemin kaupungin elinkeinopalvelun Jani Koskela kannusti toiminnan eteenpäin viemiseen ja neuvoi liittymään Kemin Osaajien osuuskuntaan toiminnan alkuvaiheessa. Osuuskunnassa Timo Haikola taas on ollut isona apuna kaikissa toiminnan vaiheissa. Tällä hetkellä suunnitelmissa on saada sekä tämä nykyinen että muutama muu tuote Meri-Lapin matkailun edistämisen tueksi.

Mistä kipinä itsensä työllistämiseen syttyi?

Olen hyvin vaihtelunhaluinen ja pidän siitä, että työtehtävät muuttuvat vuodenvaihtelun mukaan. En ole koskaan viihtynyt pitkään samassa työpaikassa, muilla töissä enkä halua tehdä mitään, mikä ei ole minun arvojeni mukaista. En voisi tehdä töitä pelkästään rahan takia. Tässä työssä saan toteuttaa itseäni, olla luonnossa, kasvattaa ihmisten tietoisuutta luonnonkasvien ihmeellisistä voimista ja tehdä asioita omalla aikataulullani. Luonto määrää tahdin kasvien keräämisen suhteen, mutta päätän itse kaikesta muusta. Kunpa kaikki voisivat rakastaa työtään yhtä paljon kuin minä!

Mikä yrittämisessä on parasta, mikä haastavinta?

Parasta yrittämisessä on tämä ala, millä olen, samoin se, että saan tehdä tuotteet juuri omalla tavallani, laadusta vähääkään tinkimättä. Haastavinta yrittämisessä yleensäkin on se, että tuottoa viivan alle on vaikea saada. Omalle työlle ei jää paljoakaan palkkaa, mutta toiminnan laajetessa tämäkin ongelma varmasti helpottuu.

Mikä Kemissä yrittämisessä on parasta, mikä haastavinta?

Kemissä tapahtui jotain ihmeellistä, kun idea syntyi – kaikki eri tahot, joille olen asiasta puhunut, ovat olleet innostuneita, kannustavia ja täysillä mukana, varmoina siitä, että hyvä tästä tulee. Haastavinta on kunnan tuotantotilojen löytyminen ensi vuodeksi, jolloin on tarkoitus moninkertaistaa tuotanto.

Millaiset suunnitelmat sinulla on yritystoimintasi osalta?

Jos kaikki menee kuin rasvattu, ensi keväänä koulutan poimijoita, joiden uskon hyötyvät luonnonläheisyydestä yhtä paljon kuin minä olen siitä hyötynyt (ajatuksissa on maahanmuuttajat, syrjäytymisvaarassa olevat nuoret ja pitkäaikaistyöttömät). Luonnossa eheytyy, pääsee kosketuksiin itsensä kanssa ja saa eri näkökulmia elämään ja tekemiseensä. Tähtään kansainvälisille markkinoille – tällä hetkellä myynti on auki jo Suomeen ja Espanjaan. Minusta Lapin luonnonkasvien valtava voima kannattaa hyödyntää kansainvälisessä kaupassa! Ne voivat olla mukana nostamassa kansantaloutta uuteen nousuun.

VIRALLISET YRITYSMUODOT

Näissä aktiivisesti toimiva mielletään yrittäjäksi kaikkine vapauksine ja velvollisuuksineen.

Perustajien määrä:

Yksi tai useampi osakas

Minimipääoma: Yksityisessä osakepääoma vähintään 2 500 e, julkisessa yhtiössä 80 000 e

Päätösvalta:

Ylin päättäväelin on yhtiökokous. Lisäksi toimii hallitus, jossa vähintään yksi jäsen ja yksi vara-jäsen. Julkisessa on oltava toimitusjohtaja, myös yksityisessä voi olla tarvittaessa.

Vastuu veloista:

Osakkaiden vastuu rajoittuu sijoitettuun pääomaan.

Voitonjako:

Osakkaille maksetaan osinkoa.

Osakeyhtiö on hyvin perinteinen ja yleinen yhtiömuoto

YKSITYINEN
JULKINEN
OSAKE-
YHTIÖ

Perustajien määrä:

Vähintään 2 yhtiömiestä

Minimipääoma: 0 e

Päätösvalta:

Kaikilla yhtiömiehillä

Vastuu veloista:

Yhtiömiehillä koko omaisuudellaan

Voitonjako:

Yhtiömiesten kesken tai yhtiösääntöihin kirjatulla ja yhdessä sovitulla tavalla.

Perustajien määrä:

Vähintään yksi vastuunalainen ja yksi äänetön yhtiömiestä

Minimi pääoma:

Äänettömän yhtiömiehen tulee sijoittaa rahallinen panos, vastuunalaiselta riittää työpanos

Päätösvalta:

Vastuunalaisella yhtiömiehellä, äänettömällä vain jos erikseen sovittu päätös- ja edustusvallasta

Vastuu veloista:

Vastuunalaisella yhtiömiehellä koko omaisuudellaan, äänettömällä vain sijoitetun rahan osalta

Voitonjako:

Äänettömälle maksetaan sopimuksen mukaan ensimmäisenä, loppu voitto jaetaan vastuunalaisten kesken.

Henkilöyhtiöt on yhtiökumppaneiden vahvaa keskinäistä luottamusta vaativia yritysmuotoja

AVOIN
HENKILÖ-
YHTIÖ
KOMMAN-
DIITTI

Perustajien määrä:

1 - 6 hengen osk:n jäsenet mielletään yrittäjiksi. Jäseniä voi olla enemmänkin, jolloin he eivät virallisesti ole yrittäjiä.

Minimipääoma: Jäsenten sopima jäsenmaksu

Päätösvalta:

Jäsenet valitsevat hallituksen. Hallituksella taas on nimenkirjoitus-oikeus, mutta se voi myöntää ko oikeuden myös muille.

Vastuu veloista:

Jäsenten vastuu rajoittuu sijoitettuun pääomaan.

Voitonjako:

Voitto eli ylijäämä voidaan jakaa ylijäämän palautuksena sen mukaan kun jäsenet ovat käyttäneet osuuskunnan palveluja, osuuspääoman korkona tai muulla säännöissä määrättyllä tavalla.

Osuuskunta on joustavaa ja yhteisiin arvoihin pohjautuvaa yritystoimintaa

YKSI
JÄSEN
OSUUS-
KUNTA
2-6
JÄSENTÄ

TOIMI-
NIMI
AMMATIN-
HARJOITTAJA
LIIKKEEN-
HARJOITTAJA

- Voi työllistää ulkopuolisia
- Pysyvä toimipaikka

- Ei työllistä ulkopuolisia
- Ei pysyvää toimipaikkaa

Toiminimi on helppo ja nopea tapa aloittaa yritystoiminta

Perustajien määrä:

1 (+ puoliso)

Minimipääoma: 0 e

Päätösvalta:

Yrittäjä edustaa itse

Vastuu veloista:

Yrittäjällä koko omaisuudellaan

Voitonjako:

Yrittäjä saa voitot itselleen, ei nosta palkkaa vaan yritysnostoja, joilla oma verotus

MELKEIN KUIN YRITTÄJÄ

Itse hankitut lisätyöt opintojen tai työn ohella voivat olla ponnahduslauta yrittäjyyteen.

Muun muassa näissä toimissa sinua ei mielletä virallisesti yrittäjäksi. Siksi toimien vaikutus mahdolliseen työttömyys- tai muuhun etuuteen tulee aina selvittää etukäteen etuuden myöntäjältä!

Freelancerina voit toimia kolmella tavalla: puhtaasti yrittäjänä (esim. toiminimellä → kts. s. 5), työsuhteessa tai näiden väli- maastossa työsuoritteita tekemänä freelancerina. Jälkimmäisenä sinun tulee hoitaa saadusta palkkiosta verot yms. vähennykset, muttet silti ole varsinainen yrittäjä. Jokaiselle kolmelle eri freelancer tyyppille on oma verokorttinsa.

Freelancerina myyt joko yhdelle tai useammalle tilaajalle/toimeksiantajalle oman työpanoksesi. Freelancertyö vaatii aktiivisuutta ja taitoa ensin myydä suhteellisen valmis idea, mutta jättää varsinainen toteutus vasta tilauksen varmistamiseen. Hyvistä alan verkostoista on etua ja niiden rakentamiseen kannattaa panostaa, mikäli haluaa saada tasaisesti keikkoja.

Työsuoritteita hankkiva ja tekevä
FREELANCER
(ilman toiminimeä)

OSUUSKUNTA
silloin, kun jäseniä on
SEITSEMÄN tai
enemmän

Usein yrittäminen mielletään yksinäiseksi puurtamiseksi. Osuuskunnan kaltaiset ratkaisut tuovat yrittämiseesi sen usein kaivatun työyhteisön ja laaja-alaista osaamista. Joko saman alan osaajat tai monipuolisesti eri toimialojen asiantuntijat voivat perustaa osuuskunnan, jonka kautta yritystoimintaa lähde- tään kokeilemaan.

Osuuskunnan etuna on porukan tuoma voima – esimerkiksi markkinointi voidaan keskittää ja muita kiinteitä kuluja jakaa. Myös muuta tukea yrittäjän arkeen ja sen haasteisiin on yhteisön myötä saatavilla eri tavoin kuin yksinyrittäjällä.

Kevytyrittäjyys on helppo ja nopea tapa päästä alkuun, jos osaamisesi eikä liikeideasi vaadi suuria investointeja. Samalla se on kätevä tapa testata omaa ideaa ja kartuttaa asiakaskuntaa ennen varsinaisen yrityksen perustamista.

Kevytyrittäjänä et virallisesti toimi yrittäjänä, vaan rekisteröidyt laskutusyrityksen listoille ja olet palkansaajana. Kevytyrittäjänä kuitenkin myyt oman työsi ja määrittelet sille hinnan. Ilmoitetun hinnan perusteella laskutusyritys hoitaa asiakkaasi laskuttamisen ja kaikki työnantajaveloitteet (ennakonpidätyksesi, tapaturmavakuutuksesi ja vastuuvakuutuksesi sekä muut pakolliset työnantajamaksut). Se myös veloittaa summasta prosentuaalisen osuuden palkkiona hallinnollisesta työstään.

KEVYTYRITTÄJÄ
myy, hinnoittelee
ja laskuttaa itse
työnsä, mutta toimii
palkansaajana

**YHTEIS-
TOIMISTOT**
on yrittäjän mahdollisuus
työyhteisöön - jakamaan
ilot ja surut tai
tilat ja kulut

UUDET TUULET

Maailmalla luodaan koko ajan uusia tapoja ja tyylejä yrittää ja onnistua.

POP UP

Väliaikaisesti pystyy nousut kivijalkakauppa eli pop up -liike voi olla jo olemassa olevan tuotteen tai palvelun tehokas mainoskampanja tai show room. Pop up -toiminnalla voi kasvattaa yrityksen paikallista tunnettavuutta ja näkyvyyttä päivän parin tempauksella tai kuukaudenkin testijaksolla. Hyvällä porukalla pop up voidaan pistää pystyyn myös useamman yrittäjän voimin.

Miten alkuun?

1. Liiketilan kartoitus ja valitseminen
→ mahdollisuus näkyä ja poiketa peruskatukuvasta
2. Pop upin tarkka suunnittelu
→ miksi ja kenelle, plus miten
3. Markkinointi
→ kattava markkinointi etukäteen ja tilan visuaalinen houkuttavuus

POP UP -liike
tupsahtaa hetkellisesti
katukuvaan markkinointi-
ja testausmielessä

Yhteistoimistot

Vaikka yritykset toimisivat eri aloilla, voi niillä olla paljon annettavaa toisilleen. Yhteistoimistot ovat maailmalla jo tuttua juttua – niissä eri alan ja erisuuriset yritykset keskittävät toimintansa yhteen ja samaan paikkaan.

Jokainen ymmärtää, että yhteiset tilat ja laitteet tuovat merkittävää säästöä, mutta oleellisempaa yhteistoimistossa on muilta yrittäjiltä saatava tuki ja toimiston yhteisöllisyys. 2010-luvulla yrittäjän ei tarvitse olla yksin!

Porukalla ajatusten vaihtaminen tai vaikkapa koulutuksen järjestäminen on vain ja ainoastaan kannattavaa. Parhaimmillaan yhteistoimisto kasvattaa asiakaskuntaa ja motivaatiota sekä pienentää kuluja.

APUA KEMISSÄ & VINKIT VERKOSSA

*Kemin kaupungin
elinkeinopalvelu*

*Kemin kaupungin
työllisyyspalvelut*

Kemin Digipolis

TE-palvelut yrittäjälle

Yritys-Suomi

Uusyrityskeskus

*Perustamisopas alkavalle
yrittäjälle, 2016*

Tämän oppaan sinulle tarjoaa

Kemin työllisyys- ja elinvoimahanke
Kemin kaupunki, työllisyyspalvelut
Valtakatu 26, 94100 Kemi

Löydät meidät Facebookista!

**Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020**

